

РОЗДІЛ 3

СИМВОЛЬНІ СТРУКТУРИ ДАНИХ

3.1. АЛФАВІТ ТА РЯДКИ НАД АЛФАВІТОМ

Алфавітом V називають кінцеву непусту множину символів. Приклади: $\{0, 1\}$, $\{a, b, c, d\}$. В наведених прикладах символ коми використовується як роздільник між символами.

Конкатенацією двох символів « a » і « b » називають операцію, наслідком якої є послідовність символів « ab ». Це визначення розповсюджується і для послідовностей символів. Якщо позначимо операцію конкатенації символом « $+$ », а отримання результату символом « $\rightarrow$ », то: « a »+« b » $\rightarrow$ « ab »; « ab »+« $b2$ » $\rightarrow$ « $abb2$ ».

Рядок над алфавітом V визначається як символ із алфавіту V або послідовність символів, яка отримана в результаті конкатенації символів або послідовності символів із алфавіту V .

Приклад

Хай задано алфавіт $V=\{1, 2, 3\}$. Тоді послідовності символів « 2 », « 31 » та « 12331 » є рядками над алфавітом V , а послідовності символів « a », « 341 » та « $1b301$ » не є рядками над алфавітом V .

Хоча з функціональної і програмістської точок зору між рядками и числами є суттєва різниця, але з точки зору математики у них є певні загальні властивості.

Нехай для дійсних змінних x та y операція конкатенації задана операція додавання « $+$ ». Які властивості притаманні операції « $+$ »?

а) замкнення: $x+y$ – теж дійсне число. Ту ж саму властивість має операція конкатенація над рядками: в результаті операції над рядками « a »+« b » $\rightarrow$ « ab » отримуємо також рядок;

б) асоціативність: $(x+y)+z=x+(y+z)=x+y+z$. Для операції конкатенації над рядками теж саме (« a »+« b »)+« c »=« a »+(« b »+« c »)=« a »+« b »+« c »=« abc »;

в) існування порожнього елемента, тобто існує елемент i , такий що $x+i=x$. Для чисел це 0 . Для рядків – пустий рядок Ω (існують ще й інші позначення нейтрального елемента, наприклад « λ »).

Нехай $V^2=V+V$ – множина всіх рядків довжиною 2, отриманих над V ;

$V^3=V^2+V$ – множина всіх рядків довжиною 3, отриманих над V ;

Фісун М.Т., Цибенко Б.О.

$V^n = V^{n-1} + V$ – множина всіх рядків довжиною n , отриманих над V ,

тоді:

Транзитивне замкнення алфавіту V визначається як $V^+ = V \cup V^2 \cup V^3 \cup \dots \cup V^{n-1} \cup V^n \cup \dots$

Рефлексивне замкнення алфавіту V визначається як $V^* = \Omega \cup V \cup V^2 + \dots = \Omega \cup V^+$.